

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

της 11ης Ιουλίου 1996 *

1. Στην παρούσα υπόθεση, το tribunal de grande instance de Morlaix υπέβαλε στο Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 177 της Συνθήκης ΕΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία και το κύρος ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων ¹.

2. Τα ζητήματα αυτά ανέκυψαν σε δίκη στα πλαίσια της οποίας η γεωργική επιχείρηση περιορισμένης ευθύνης EARL de Kerlast προσέφυγε κατά της Union régionale de coopératives agricoles (στο εξής: Unicopa) και της Coopérative du Trieux λόγω του καταλογισμού ποσότητας γάλακτος στη δική της ποσότητα αναφοράς, πράγμα που είχε ως επακόλουθο την καταβολή συμπληρωματικής εισφοράς λόγω υπερβάσεως της προαναφερθείσας ποσότητας.

3. Η EARL de Kerlast είναι επιχείρηση που ασχολείται κυρίως με τη γαλακτοπαραγωγή και διαθέτει ατομική ποσότητα αναφοράς 365 045 λίτρων (l). Ο Kergus, ο οποίος έχει τη διπλή ιδιότητα του γεωργού και του οδηγού, κατέχει εκμετάλλευση παραγωγής

γάλακτος στην οποία έχει χορηγηθεί ατομική ποσότητα αναφοράς 144 245 l. Σύμφωνα με την αρμόδια για την εφαρμογή της κοινής οργάνωσης αγορών στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων γαλλική αρχή, ο Kergus δεν είναι παραγωγός SLOM ². Παραγωγοί SLOM είναι εκείνοι που δεν είχαν παραδώσει γάλα κατά την περίοδο αναφοράς που επελέγη για τη χορήγηση ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, διότι είχαν συνάψει σύμβαση μη εμπορίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77 ³, και εκείνοι στους οποίους χορηγήθηκαν ειδικές ποσότητες αναφοράς με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 ⁴.

4. Με ιδιωτικό έγγραφο της 11ης Σεπτεμβρίου 1992, η EARL de Kerlast και ο Kergus συνέστησαν «société en participation» (αφανή εταιρεία), δυνάμει της οποίας η EARL de Kerlast αναλάμβανε την εκμετάλλευση της ποσότητας αναφοράς του Kergus (144 245 l) και αυτός ελάμβανε ως αντάλλαγμα το 20 % από τις πωλήσεις γάλακτος που πραγματοποιούσε η αφανής εταιρεία.

2 — Η συντομογραφία αυτή σημαίνει: Slaking van de Levering van melk en zuivelproducten en Omschakeling van het Melkveestand (πώση της παραδόσεως γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων και μετατροπή της αγέλης βοοειδών).

3 — Κανονισμός της Επιτροπής της 17ης Μαΐου 1977 περί συστάσεως καθεστώτος προμοδοτήσεων για τη μη διάθεση σε εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και την αναδιάρθρωση των αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής (ΕΕ L 131, σ. 1).

4 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 20ής Μαρτίου 1989 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 (ΕΕ L 84, σ. 2).

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.
1 — ΕΕ L 90, σ. 13.

5. Από τον Οκτώβριο του 1992 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1993, η Coopérative du Tricux, η οποία ανήκε στην Unicopa, αγοράστρια του παραγομένου από την EARL de Kerlast γάλακτος, καταλόγησε το γάλα στην ποσότητα αναφοράς της τελευταίας και του Kergus σε συνάρτηση με τα στοιχεία που της έδωσαν οι δύο ενδιαφερόμενοι. Εντούτοις, από τον Οκτώβριο του 1993, ο αγοραστής συνεταιρισμός αποφάσισε να καταλογίσει το σύνολο του αγορασθέντος από την EARL de Kerlast γάλακτος στην ποσότητα αναφοράς της τελευταίας. Αυτό είχε ως συνέπεια να υπερβεί η προαναφερθείσα επιχείρηση την ατομική της ποσότητα αναφοράς και κατά τους μήνες Δεκέμβριο 1993 και Ιανουάριο 1994 η Coopérative du Tricux αφαίρεσε από τα καταβληθέντα στην EARL de Kerlast ποσά 26 022 γαλλικών φράγκων (FF) και 83 134 FF αντιστοίχως ως συμπληρωματική εισφορά.

6. Την 1η Απριλίου 1994, η EARL de Kerlast προσέφυγε κατά της Coopérative du Tricux και κατά της Unicopa ενώπιον του tribunal de grande instance de Morlaix, ζητώντας να ακυρωθεί ο πραγματοποιηθείς καταλογισμός και να της καταβληθεί το σύνολο του ποσού για το γάλα που παρήγαγε. Για τη λύση της διαφοράς αυτής, το εθνικό δικαστήριο έκρινε αναγκαίο να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής τρία ερωτήματα:

«1) Μπορεί το άρθρο 7 του κοινοτικού κανονισμού 857/84 να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει την εκ μέρους των παραγωγών σύσταση αφανών εταιρειών (που στερούνται εξ ορισμού νομικής προσωπικότητας, δεν μπορούν να αντιταχθούν στους τρίτους και δεν είναι εμφανείς), καθόσον συνιστούν συγκαλυμμένες μισθώσεις ποσοστώσεων, ή υπό την έννοια ότι επιτρέπει τη σύσταση τέτοιων εταιριών καθόσον αποτελούν αναγκαίες διαρθρωτικές προσαρμογές κατά την έννοια του άρθρου 1 του κανονισμού 856/84;

2) Πρέπει το άρθρο 12, στοιχείο γ', του κανονισμού 857/84 και το άρθρο 3α του κανονισμού 764/89 να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι επιβάλλουν πραγματική προσωπική εκμετάλλευση της παραγωγής;

3) Απαγορεύει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας σε κράτος μέλος να λαμβάνει κατ'εφαρμογήν του κανονισμού 857/84, της 31ης Μαρτίου 1984 (τροποποιηθέντος από τον κανονισμό 764/89 της 20ής Μαρτίου 1989), απόφαση απαγορεύουσα σύσταση αφανών εταιρειών και επιτρέπουσα τη σύσταση GAEC [groupements agricoles d'exploitation en commun, γεωργικών ομίλων κοινής εκμεταλλεύσεως] εν μέρει γαλακτοπαραγωγικού χαρακτήρα;

(Εγκύκλιος 4019, της 20ης Νοεμβρίου 1989, DPE/SPM/C 89 και Εγκύκλιος 7051, της 14ης Νοεμβρίου 1991, DEPSE/SDSA C 91).»

Προτού εξετάσω τα υποβληθέντα ερωτήματα, θα εκθέσω εν συντομία τις εφαρμοστέες στην παρούσα περίπτωση κοινοτικές διατάξεις.

Η εφαρμοστέα νομοθεσία

7. Με σκοπό την αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων

καθώς και των συνακόλουθων διαρθρωτικών πλεονασμάτων, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 856/84⁵ τροποποίησε την κοινή οργάνωση αγορών του τομέα με τη θέσπιση του συστήματος της συμπληρωματικής εισφοράς, το οποίο άρχισε να ισχύει από τις 2 Απριλίου 1984. Η διάρθρωση αυτού του μηχανισμού ελέγχου της γαλακτοπαραγωγής πραγματοποιήθηκε ως εξής:

— Προσδιορίστηκε για ολόκληρη την Κοινότητα συνολική ποσότητα η οποία αποτελεί το όριο εγγυήσεως για τη γαλακτοπαραγωγή.

— Η ποσότητα αυτή κατανεμήθηκε μεταξύ των κρατών μελών σε συνάρτηση με τις ποσότητες γάλακτος που παραδόθηκαν στο έδαφός τους κατά το ημερολογιακό έτος 1981, προσαυξημένη κατά 1 %, με εξαίρεση την ποσότητα που προορίζεται για το κοινοτικό απόθεμα, το οποίο δημιουργήθηκε προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι ειδικές ανάγκες μερικών κρατών μελών και ορισμένων παραγωγών.

— Με τη σειρά του, κάθε κράτος μέλος κατένειμε την εγγυημένη ποσότητά του μεταξύ των παραγωγών του, χορηγώντας τους ατομική ποσότητα αναφοράς, αποκαλουμένη συνήθως «ποσόστωση γάλακτος».

5 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 1984 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 10).

— Η υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς συνεπαγόταν την υποχρέωση των παραγωγών να καταβάλουν συμπληρωματική εισφορά, η οποία προορίζεται για τη χρηματοδότηση των δαπανών που προκαλεί η διάθεση των πλεονασμάτων αυτών στο εμπόριο. Η καταβολή της συμπληρωματικής εισφοράς πραγματοποιούνταν από τον παραγωγό (εναλλακτική λύση Α) ή από τον αγοραστή του γάλακτος με δικαίωμα μετακυλλσεώς της στον παραγωγό (εναλλακτική λύση Β), ανάλογα με την επιλογή στην οποία προέβη κάθε κράτος μέλος. Η Γαλλία επέλεξε την εναλλακτική λύση Β.

8. Οι γενικοί κανόνες εφαρμογής του συστήματος της συμπληρωματικής εισφοράς θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο με τον κανονισμό 857/84. Η νομοθεσία αυτή επέτρεψε στα κράτη μέλη να επιλέξουν τα έτη 1981, 1982 ή 1983 ως περίοδο αναφοράς για τον υπολογισμό των ατομικών ποσοστάσεων των παραγωγών και, επιπλέον, προέβλεψε τη δυνατότητα των κρατών μελών να δημιουργήσουν εθνικά αποθέματα ποσοτήτων αναφοράς προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις ειδικές καταστάσεις μερικών παραγωγών τους.

9. Εξάλλου, το άρθρο 7 του κανονισμού 857/84 ούθιωσε το λεπτό ζήτημα της μεταβίβασης των ποσοτήτων αναφοράς, καθιερώνοντας ως βασική αρχή στο ζήτημα αυτό τον δεσμό της ποσότητας αναφοράς με την εκμετάλλευση. Η αρχή αυτή διατυ-

πώθηκε στο αρχικό κείμενο του άρθρου 7, παράγραφος 1, ως εξής:

«Σε περίπτωση πώλησης, εκμίσθωσης ή κληρονομικής μεταβίβασης μιας εκμετάλλευσης, η αντίστοιχη ποσότητα αναφοράς μεταβιβάζεται εν όλω ή εν μέρει στον αγοραστή, τον μισθωτή ή τον κληρονόμο, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που θα καθοριστούν.»

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 της ίδιας διατάξεως επέτρεπε στα κράτη μέλη να προβλέψουν ότι ένα μέρος των μεταβιβαζόμενων ποσοτήτων προστίθεται στο εθνικό απόθεμα ποσοτήτων αναφοράς.

10. Το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1371/84⁶ προέβλεπε τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 7 του κανονισμού 857/84, ορίζοντας ότι ο αναλαμβάνων την εκμετάλλευση λαμβάνει όλες τις ποσότητες αναφοράς σε περίπτωση μεταβίβασης ολόκληρης της εκμεταλλεύσεως και ότι, σε περίπτωση μερικής μεταβίβασης της εκμεταλλεύσεως, η κατανομή των ποσοστώσεων πραγματοποιείται σε συνάρτηση με τις εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή γάλακτος ή σε συνάρτηση με άλλα αντικειμενικά κριτήρια που καθορίζουν τα κράτη μέλη. Επιπλέον, εξομοιώνονταν με την πώληση, εκμίσθωση ή κληρονομική διαδοχή οι λοιποί νόμιμοι τρόποι μεταβίβασης ποσοστώσεων με παρόμοια έννομα αποτελέσματα για τους παραγωγούς.

6 — Κανονισμός της Επιτροπής της 16ης Μαΐου 1984 για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 (ΕΕ L 132, σ. 11).

11. Αυτό το σύστημα μεταβίβασης των ποσοτήτων μεταφοράς τροποποιήθηκε αργότερα κατά τον ίδιο τρόπο που τροποποιήθηκε το σύστημα της συμπληρωματικής εισφοράς στο σύνολό του, προκειμένου να προσαρμοστεί στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων. Η εξέλιξη αυτή χαρακτηρίζεται από τη διατήρηση της βασικής αρχής του δεσμού της ποσοστώσεως με την εκμετάλλευση όσον αφορά τη μεταβίβασή της καθώς και από τη βοήθεια εισαγωγή εξαιρέσεων στην προαναφερθείσα αρχή, με σκοπό να ενισχυθεί ορισμένη αναδιάρθρωση της παραγωγής γάλακτος.

12. Η πρώτη τροποποίηση του συστήματος μεταβίβασης των ποσοτήτων αναφοράς πραγματοποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 590/85⁷, ο οποίος διατηρεί την αρχή του δεσμού της ποσοστώσεως με την εκμετάλλευση, αλλά εισάγει δύο εξαιρέσεις προκειμένου να αντιμετωπισθούν δύσκολες οικονομικές και κοινωνικές καταστάσεις. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός αυτός επιτρέπει στα κράτη μέλη να παραχωρούν τις αντιστοιχούσες σε μια εκμετάλλευση ποσότητες αναφοράς στους εξερχομένους μισθωτές των οποίων έληξε η σύμβαση μισθώσεως και οι οποίοι επιθυμούν να συνεχίσουν την παραγωγή γάλακτος σε άλλη εκμετάλλευση καθώς και στους εξερχομένους παραγωγούς σε περίπτωση μεταβίβασης γαιών στις δημόσιες αρχές και/ή χάριν κοινής ωφελείας.

13. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2998/87⁸ εισήγαγε νέα αποδυνάμωση της αρχής του δεσμού της ποσοστώσεως με την εκμετάλλευση, επιτρέποντας τις προσωρινές εκχωρήσεις

7 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 1985 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 (ΕΕ L 68, σ. 1).

8 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 1987 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 (ΕΕ L 285, σ. 1).

ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου εμπορίας. Τα κράτη μέλη μπορούσαν να περιορίσουν τις προαναφερθείσες προσωρινές εκχωρήσεις σε ορισμένες κατηγορίες παραγωγών και σε συνάρτηση με τις διαρθρώσεις της παραγωγής γάλακτος στις οικείες περιοχές ή ζώνες συγκεντρώσεως.

14. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1546/88⁹ θέσπισε νέες λεπτομέρειες εφαρμογής του συστήματος της συμπληρωματικής εισφοράς, παρεκκλίνοντας από τον κανονισμό 1371/84. Το άρθρο 8 του κανονισμού 1546/88 συνέχισε να επιτρέπει τις προσωρινές εκχωρήσεις ποσοτώσεων και το άρθρο 7 ρυθμίζει το ζήτημα της μεταβιβάσεώς τους διατηρώντας και εξειδικεύοντας την προηγούμενη ρύθμιση. Η διάταξη αυτή ορίζει τα εξής:

«Για την εφαρμογή του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 (...) ποσότητες αναφοράς των παραγωγών και των αγοραστών (...) μεταβιβάζονται υπό τους εξής όρους:

- 1) Σε περίπτωση πώλησης, εκμίσθωσης ή κληρονομικής μεταβίβασης μιας εκμετάλλευσης, η αντίστοιχη ποσότητα αναφοράς μεταβιβάζεται στον παραγωγό που αναλαμβάνει την εκμετάλλευση.
- 2) Σε περίπτωση πώλησης, εκμίσθωσης ή κληρονομικής μεταβίβασης ενός ή περισσότερων τμημάτων μιας εκμετάλλευσης, η αντίστοιχη ποσότητα αναφοράς κατανέμεται μεταξύ των παρα

γωγών που αναλαμβάνουν την εκμετάλλευση συναρτήσει των εκτάσεων που χρησιμοποιούνται για τη γαλακτοκομική παραγωγή ή άλλων αντικειμενικών κριτηρίων που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη (...).

3) Οι διατάξεις των σημείων 1 και 2 και του τέταρτου εδαφίου εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, κατ' αναλογία προς άλλες περιπτώσεις μεταβίβασης που περιλαμβάνουν συγκρίσιμα νομικά αποτελέσματα για τους παραγωγούς.

4) Όταν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, και παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, που αφορούν αντίστοιχα τη μεταβίβαση γαιών στο δημόσιο ή/και για κοινή ωφέλεια και την περίπτωση αγροτικών συμβολαίων που λήγουν χωρίς ο μισθωτής να έχει δικαίωμα παράτασης του συμβολαίου υπό ανάλογους όρους, το σύνολο ή μέρος της ποσότητας αναφοράς που αντιστοιχεί στην εκμετάλλευση ή στο τμήμα της εκμετάλλευσης που αποτελεί το αντικείμενο, κατά περίπτωση, μεταβίβασης ή μη παράτασης συμβολαίου τίθεται στη διάθεση του εν λόγω παραγωγού αν προτιμάται να συνεχίσει τη γαλακτοκομική παραγωγή, υπό τον όρο ότι το άθροισμα της ποσότητας αναφοράς που τέθηκε με τον τρόπο αυτό στη διάθεσή του και της ποσότητας που αντιστοιχεί στην εκμετάλλευση την οποία αναλαμβάνει ή στην οποία συνεχίζει την παραγωγή του δεν είναι ανώτερο από την ποσότητα αναφοράς την οποία διέθετε πριν από τη μεταβίβαση ή τη λήξη του συμβολαίου.

9 — Κανονισμός της Επιτροπής της 3ης Ιουνίου 1988 σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 (ΕΕ L 139, σ. 12).

(...)

15. Η δυνατότητα των προσωρινών εκχωρήσεων ποσοτώσεων διατηρήθηκε με τους κανονισμούς (ΕΟΚ) 3879/89 και (ΕΟΚ) 1630/91¹⁰. Επιπλέον, η αρχή του δεσμού της ποσοτώσεως με την εκμετάλλευση γνώρισε νέα εξαίρεση λόγω της γερμανικής ενοποιήσεως, καθώς ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3577/90¹¹ παρέσχε τη δυνατότητα στη Γερμανία να επιτρέπει την ενιαία μεταβίβαση ποσοτήτων αναφοράς χωρίς να χρειάζεται μεταβίβαση των αντιστοίχων εκμεταλλεύσεων, αλλά για περιορισμένο χρονικό διάστημα και εντός των ορίων ενός προγράμματος-πλαisiού.

16. Το σύστημα της συμπληρωματικής εισφοράς απλοποιήθηκε και διευκρινίστηκε με την έκδοση του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92¹², ο οποίος κωδικοποίησε, σε ορισμένο μέτρο, τις προγενέστερες διατάξεις και παρέτεινε την εφαρμογή του συστήματος για περίοδο επτά ετών αρχής γενομένης από την 1η Απριλίου 1993. Ο κανονισμός 3950/92 παρεκκλίνει από τον κανονισμό 857/84 και θεσπίζει, επομένως, νέες διατάξεις για το σύστημα μεταβίβασης των ποσοτήτων αναφοράς. Όπως αναφέρουν οι αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 3950/92, η μεταβίβαση των ποσοτώσεων εξακολουθούσε να διέπεται από την αρχή του δεσμού της ποσότητας αναφοράς με την εκμετάλλευση, αλλά διαλαμβάνεται ότι, «προς τον σκοπό της περαιτέρω προώθησης της αναδιάρθρωσης της γαλακτοκομικής παραγωγής και της βελτίωσης του περιβάλλοντος, θα πρέπει να

διευρυνθούν ορισμένες παρεκκλίσεις από την αρχή της εξάρτησης της ποσότητας αναφοράς από την εκμετάλλευση και να επιτραπεί στα κράτη μέλη να διατηρήσουν τη δυνατότητα εφαρμογής εθνικών προγραμμάτων αναδιάρθρωσης και να οργανώσουν κάποιο βαθμό κινητικότητας των ποσοτήτων αναφοράς στο εσωτερικό ενός συγκεκριμένου γεωγραφικού πλαισίου και με βάση αντικειμενικά κριτήρια».

17. Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές διατυπώνονται στα άρθρα 6, 7 και 8 του κανονισμού 3950/92. Το άρθρο 6 παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να επιτρέπουν, αν κρίνουν ότι ενδείκνυται, τις προσωρινές εκχωρήσεις ποσοτώσεων και να καθορίζουν τους όρους για την πραγματοποίησή τους. Το άρθρο 7, παράγραφος 1, διατυπώνει την αρχή του δεσμού της ποσοτώσεως με την εκμετάλλευση ως εξής:

«Η διαθέσιμη σε μια εκμετάλλευση ποσότητα αναφοράς μεταβιβάζεται μαζί με την εκμετάλλευση σε περίπτωση πώλησεως, εκμίσθωσης ή κληρονομικής μεταβίβασης στους παραγωγούς στους οποίους περιέρχεται, σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζουν τα κράτη μέλη λαμβάνοντας υπόψη τις χρησιμοποιούμενες για τη γαλακτοκομική παραγωγή εκτάσεις ή άλλα αντικειμενικά κριτήρια και ενδεχομένως συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων πλευρών. Το μέρος της ποσότητας αναφοράς το οποίο ενδεχομένως δεν μεταβιβάζεται με την εκμετάλλευση προτίθεται στο εθνικό απόθεμα.

10 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 3879/89 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 (ΕΕ L 378, σ. 1), και κανονισμός (ΕΟΚ) 1630/91 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 (ΕΕ L 150, σ. 19).

11 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 4ης Δεκεμβρίου 1990 περί των μεταβατικών μέτρων στον τομέα της γεωργίας και των προσαρμογών που απαιτούνται λόγω της ένωσης της Γερμανίας (ΕΕ L 353, σ. 23).

12 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 28ης Δεκεμβρίου 1992 για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 405, σ. 1).

Οι ίδιες διατάξεις ισχύουν για τις άλλες περιπτώσεις μεταβίβασεων που έχουν ανάλογα νομικά αποτελέσματα για τους παραγωγούς.

(...)

18. Το άρθρο 7, παράγραφος 1, προβλέπει εξαίρεση στον γενικό αυτό κανόνα σε περίπτωση μεταβίβασης γαιών στο δημόσιο και/ή χάριν κοινής ωφελείας, η δε παράγραφος 2 προβλέπει εξαίρεση στην περίπτωση λήξεως των αγροτικών μισθώσεων. Εκτός από τις παρεκκλίσεις αυτές στην εφαρμογή της αρχής του δεσμού της ποσοστόσεως με την εκμετάλλευση οι οποίες έχουν ήδη γίνει δεκτές στην προγενέστερη νομοθεσία, το άρθρο 8 του κανονισμού 3950/92 επιτρέπει, για να επιτευχθεί η αναδιάρθρωση της παραγωγής γάλακτος και να βελτιωθεί το περιβάλλον, τρεις πρόσθετες εξαιρέσεις στη βασική αρχή που διέπει τη μεταβίβαση των ποσοστώσεων. Τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να τις εφαρμόσουν θα μπορούν:

«(...)

- να επιτρέπουν, σε περίπτωση μεταβίβασης γαιών που αποσκοπεί στη βελτίωση του περιβάλλοντος, να διατίθεται στον αποχωρούντα παραγωγό, εφόσον προτίθεται να συνεχίσει τη γαλακτοκομική παραγωγή, η ποσότητα αναφοράς την οποία διαθέτει η συγκεκριμένη εκμετάλλευση,
- να καθορίζουν, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, τις περιοχές και ζώνες συγκέντρωσης, στο εσωτερικό των οποίων επιτρέπονται οι μεταφορές ποσοτήτων αναφοράς μεταξύ παραγωγών ορισμένων κατηγοριών δίχως μεταφορά αντιστοίχων γαιών, προκειμένου να βελτιωθεί η διάρθρωση της γαλακτοκομικής παραγωγής,

— να επιτρέπουν, κατόπιν αιτήσεως του παραγωγού προς την αρμόδια αρχή ή τον οργανισμό που έχει ορίσει η αρχή αυτή, τη μεταβίβαση ποσοτήτων αναφοράς χωρίς αντιστοιχη μεταβίβαση γαιών ή αντιστρόφως, με σκοπό τη βελτίωση της διάρθρωσης της γαλακτοκομικής παραγωγής στο επίπεδο της εκμετάλλευσης ή την εκτατικοποίηση της παραγωγής».

19. Η μεταβίβαση ποσοτήτων αναφοράς πρέπει πάντοτε να πραγματοποιείται μεταξύ παραγωγών και πρέπει να συνδέεται με μία εκμετάλλευση παραγωγής γάλακτος. Γι' αυτό το άρθρο 12 του κανονισμού 857/84 και το άρθρο 9 του κανονισμού 3950/92¹³ ορίζουν πανομοιότυπα τις δύο έννοιες. Έτσι, ως παραγωγός νοείται «ο κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων, η εκμετάλλευση των οποίων βρίσκεται στο γεωγραφικό έδαφος ενός κράτους μέλους:

- που πωλεί γάλα ή άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα απευθείας στον καταναλωτή,
- ή/και που παραδίδει στον αγοραστή».

13 — Στο άρθρο 9 του κανονισμού 3950/92, η φράση «στο γεωγραφικό έδαφος της Κοινότητας» αντικαταστάθηκε με τη φράση «στο γεωγραφικό έδαφος ενός κράτους μέλους», δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1560/93 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 (ΕΕ L 154, σ. 30).

Η εκμετάλλευση ορίζεται ως «το σύνολο των μονάδων παραγωγής τις οποίες διαχειρίζεται ο παραγωγός και οι οποίες βρίσκονται στο γεωγραφικό έδαφος ενός κράτους μέλους».

20. Ως προς το σύστημα της μεταβίβασης των ποσοτήτων αναφοράς, το άρθρο 7 του κανονισμού 857/84 και οι διατάξεις που το συμπλήρωσαν και, επιπλέον, τα άρθρα 6, 7 και 8 του κανονισμού 3950/92 παραχώρησαν στα κράτη μέλη σχετικά ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς την εφαρμογή, κατά το μάλλον ή ήττον, των εξαιρέσεων στην αρχή του δεσμού της ποσοστώσεως με την εκμετάλλευση. Τα εθνικά μέτρα που έλαβε η Γαλλία για την εφαρμογή του συστήματος της συμπληρωματικής εισφοράς ήταν το διάταγμα 84-661 της 17ης Ιουλίου 1984¹⁴, το οποίο αντικαταστάθηκε με το διάταγμα 91-157 της 11ης Φεβρουαρίου 1991¹⁵ και, ειδικότερα, όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, με το διάταγμα 87-608, της 31ης Ιουλίου 1987, περί της μεταβίβασης ποσοτήτων αναφοράς¹⁶.

21. Τα σημαντικότερα στοιχεία της γαλλικής νομοθεσίας σχετικά με τη μεταβίβαση των ποσοτώσεων γάλακτος είναι τα ακόλουθα:

— Για την εφαρμογή του συστήματος της συμπληρωματικής εισφοράς μεριμνά το Office national interprofessionnel du lait et des produits laitiers (Onilait).

— Για τις μεταβιβάσεις ποσοτώσεων απαιτείται διοικητική άδεια του νομάρχη της περιφέρειας όπου βρίσκεται η εκμετάλλευση.

— Όταν συντελείται, με πώληση, εκμίσθωση, δωρεά ή κληρονομική διαδοχή, ένωση εκμεταλλεύσεων παραγωγής γάλακτος, η οποία συνεπάγεται συνένωση ποσοτήτων αναφοράς, αφαιρείται ένα ποσοστό από τις ποσοτώσεις της μεταβίβασης εκμεταλλεύσεως για να τροφοδοτηθεί το εθνικό απόθεμα ποσοτήτων αναφοράς, υπό τον όρον ότι η συνολική ποσόστωση υπερβαίνει το όριο των 200 000 l. Το οριζόμενο ποσοστό για το εθνικό απόθεμα είναι το 50 % της μεταβίβασης ποσότητας αναφοράς, όταν η ποσόστωση του προς ον η μεταβίβαση πριν από τη συνένωση υπερβαίνει τα 200 000 l, και το 50 % της ποσότητας που υπερβαίνει το όριο των 200 000 l, αν η ποσότητα αναφοράς του πριν ον η μεταβίβαση πριν από τη μεταβίβαση ήταν μικρότερη από το προαναφερθέν όριο.

— Στις περιπτώσεις διασπάσεως μιας εκμεταλλεύσεως παραγωγής γάλακτος σε ένα ή περισσότερα μέρη, με πώληση, εκμίσθωση, δωρεά ή κληρονομική διαδοχή, εφαρμόζονται τα ίδια κριτήρια που εφαρμόζονται στην περίπτωση συνένωσης εκμεταλλεύσεων όσον αφορά τη μεταβίβαση των ποσοτήτων αναφοράς και των ποσοστών που αφαιρούνται προκειμένου να τροφοδοτηθεί το εθνικό απόθεμα. Εντούτοις, όταν το μεταβιβαζόμενο τμήμα της εκμεταλλεύσεως είναι μικρότερο από 20 εκτάρια, το αντίστοιχο τμήμα των ποσοτήτων αναφοράς περνάει αυτόματα στο εθνικό απόθεμα.

14 — *JORF* της 21ης Ιουλίου 1984, σ. 2373.

15 — *JORF* της 13ης Φεβρουαρίου 1991, σ. 2199.

16 — *JORF* της 8ης Αυγούστου 1987, σ. 8727.

— Όταν ο αναλαμβάνων μια εκμετάλλευση δεν συνεχίζει την παραγωγή γάλακτος, οι χορηγηθείσες στην εκμετάλλευση ποσότητες αναφοράς απορροφούνται από το εθνικό απόθεμα.

— Δεν επιτρέπονται προσωρινές εκχωρήσεις ή leasing των ποσοτώσεων.

22. Όπως φαίνεται, η Γαλλία, στα πλαίσια του περιθωρίου κινήσεως που της παρέχει η κοινοτική νομοθεσία, έχει περιορίσει στο μέγιστο την «ιδιωτική» κινητικότητα των ποσοτώσεων και έχει ενισχύσει ένα σύστημα αναδιανομής των ποσοτώσεων ελεγχόμενο από τη διοίκηση μέσω του εθνικού αποθέματος των ποσοτήτων αναφοράς.

23. Δεδομένου ότι τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην κύρια δίκη, στο πλαίσιο της οποίας υποβλήθηκαν τα προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο, έλαβαν χώρα κατά τις περιόδους εμπορίας 1992/93 και 1993/94, η κοινοτική νομοθεσία περί μεταβιβάσεως ποσοτώσεων η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι τόσο το άρθρο 7 του κανονισμού 857/84 και οι διατάξεις που το τροποποίησαν όσο και η νέα ρύθμιση που θεσπίστηκε με τα άρθρα 6, 7 και 8 του κανονισμού 3950/92, τα οποία, κατά τα λοιπά, έχουν αρκετές ομοιότητες.

Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα

24. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα το tribunal de grande instance de Morlaix ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί αν η σύσταση αφανών εταιρειών από τους παραγωγούς γάλακτος συνιστά συγκαλυμμένη μίσθωση ποσοτώσεων, ασυμβίβαστη με την κοινοτική νομοθεσία, ή, αντιθέτως, πρέπει να θεωρηθεί διαρθρωτική προσαρμογή της γαλακτοπαραγωγής κατά την έννοια του άρθρου 1 του κανονισμού 856/84.

25. Η αφανής εταιρεία κατά το γαλλικό δίκαιο, σύμφωνα με τα όσα αναφέρει το εθνικό δικαστήριο, αποτελεί μορφή εταιρείας στερουμένη, εκ φύσεως, νομικής προσωπικότητας, μη αντιτάξιμη σε τρίτους και μη εμφανής. Συγκεκριμένα, εκτός από τον νόμο 78-9, της 4ης Ιανουαρίου 1978, η αφανής εταιρεία διέπεται από τα άρθρα 1871 έως 1872-2 του γαλλικού Αστικού Κώδικα, ο οποίος τη θεωρεί σύμβαση εταιρίας με σημαντικές ιδιαιτερότητες¹⁷.

Το κύριο χαρακτηριστικό της αφανούς εταιρίας συνίσταται στο ότι στερείται νομικής προσωπικότητας, λόγω της μη εγγραφής της στο εμπορικό μητρώο, σύμφωνα με

17 — Βλ. Derruppé, J.: «Sociétés en participation», *Juris-classeur, Traité des sociétés*, τόμος 3, τεύχη 44-10, 44-20, 44 C και 44 D· Hamel, J., Lagarde, G., και Jauffre, A.: *Traité de droit commercial*, τόμος 1, τμήμα 2, Dalloz, Παρίσι, 1980, σ. 196 έως 205.

το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1871, και αυτό ανεξάρτητα από τον τυχόν αφανή χαρακτήρα της, ο οποίος δεν είναι απαραίτητος, μολονότι υφίσταται στις περισσότερες περιπτώσεις. Οι συνέπειες που απορρέουν από την έλλειψη νομικής προσωπικότητας αυτού του είδους εταιριών είναι, μεταξύ άλλων, οι εξής: έλλειψη εμπορικής επωνυμίας και έδρας της εταιρίας, έλλειψη ενεργητικής νομιμοποίησης ενώπιον των δικαστηρίων, ανυπαρξία εταιρικής παρουσίας και εταιρικών χρεών. Δεδομένου ότι η αφανής εταιρία δεν έχει δική της παρουσία, οι εταίροι εξακολουθούν να είναι κύριοι των εισφορών τους προς την εταιρία, εκτός εάν υπάρχει ρήτρα περί αδιαιρέτου ή διαχειρίσεως εκ μέρους ενός από τους εταίρους, συνήθως του διαχειριστή, των εισφερομένων στην εταιρία αγαθών όσον αφορά τις σχέσεις με τρίτους.

26. Η χρησιμοποίηση συμβατικών μορφών όπως αυτή των «sociétés en participation» (αφανών εταιριών) στον γαλακτοκομικό τομέα δημιουργεί δυσκολίες λόγω της υπάρξεως σημαντικού κρατικού παρεμβατισμού. Η προσφυγή στην αφανή εταιρία είναι συμφέρουσα για τους παραγωγούς, διότι δεν συνεπάγεται μεταβίβαση της εκμεταλλεύσεως στην εταιρία και, επομένως, δεν προϋποθέτει μεταβίβαση των συνδεομένων με αυτήν ποσοτήτων αναφοράς, η οποία υπόκειται στην υποχρέωση μεταφοράς ενός ποσοστού τους στο εθνικό απόθεμα. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα του εθνικού δικαστηρίου επιβάλλει την εξέταση του αν η χρησιμοποίηση των αφανών εταιριών συμβιβάζεται με την κοινοτική νομοθεσία στον τομέα της μεταβίβασης των ποσοστώσεων γάλακτος.

27. Όπως προανέφερα, η μεταβίβαση ποσοτήτων αναφοράς διέπεται από την αρχή του δεσμού της ποσοστώσεως με την εκμετάλλευση, την οποία καθορίζει το άρθρο 7 του

κανονισμού 857/84 και οι διατάξεις που το τροποποίησαν και το συμπλήρωσαν και η οποία διατηρήθηκε με το άρθρο 7 του κανονισμού 3950/92. Οι διατάξεις αυτές προβλέπουν τη μεταβίβαση των ποσοστώσεων με τη μεταβίβαση της εκμεταλλεύσεως παραγωγής γάλακτος με πώληση, εκμίσθωση ή κληρονομική διαδοχή. Η απαρίθμηση αυτή δεν είναι περιοριστική και γίνεται δεκτή η μεταβίβαση ποσοστώσεων στις περιπτώσεις που οι παραγωγοί χρησιμοποιούν νομικούς τρόπους μεταβίβασης της κυριότητας της εκμεταλλεύσεως οι οποίοι συνεπάγονται ανάλογες έννομες συνέπειες με αυτές των προαναφερθέντων, όπως είναι η περίπτωση της δωρεάς, η οποία προβλέπεται από το διάταγμα 87-608.

28. Η μεταβίβαση ποσοτήτων αναφοράς με έναν από τους ρητά αποδεκτούς αυτούς τρόπους απαιτεί, κατά τη γαλλική νομοθεσία, διοικητική άδεια του νομάρχη της περιφέρειας όπου βρίσκεται η εκμετάλλευση. Επιπλέον, από τις μεταβιβάσεις ποσοστώσεων αφαιρείται συνήθως ένα ποσοστό ποσοτήτων αναφοράς το οποίο προορίζεται για την αύξηση του εθνικού αποθέματος, το οποίο χρησιμοποιείται από τη Γαλλία για την αναδιανομή ποσοστώσεων μεταξύ των παραγωγών, με αντικείμενο την αναδιάρθρωση και τη βελτίωση της παραγωγής γάλακτος. Εξάλλου, οι ποσότητες αναφοράς που χορηγούνται σε μια εκμετάλλευση της οποίας ο κύριος εγκαταλείπει τη γαλακτοπαραγωγή μεταφέρονται αυτόματα στο εθνικό απόθεμα.

29. Η απαρίθμηση των τρόπων μεταβίβασης της κυριότητας των εκμεταλλεύσεων, η οποία περιέχεται στις κοινοτικές και γαλλικές διατάξεις, δεν είναι περιοριστική και οι προαναφερθείσες διατάξεις δεν επιβάλλουν, όπως επισήμανε η Γαλλική Κυβέρνηση, καμιά υποχρέωση όσον αφορά τη

νομική μορφή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Επομένως, ούτε η κοινοτική ούτε η γαλλική νομοθεσία περί ποσοτώσεων γάλακτος εμποδίζουν, κατ' αρχήν, τη σύσταση αφανών εταιριών για τη διαχείριση εκμεταλλεύσεων παραγωγής γάλακτος καθόσον πρόκειται για νομική μορφή αποδεκτή από το γαλλικό δίκαιο, το οποίο ρυθμίζει τα σχετικά με αυτή στα άρθρα 1871 έως 1872-2 του Αστικού Κώδικα. Εντούτοις, η χρησιμοποίηση της αφανούς εταιρίας πρέπει να τηρεί τους όρους που επιβάλλουν οι κοινοτικές και γαλλικές διατάξεις περί μεταβιβάσεως των ποσοτήτων αναφοράς και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καταστρατήγηση του βασικού κανόνα του δεσμού της ποσοτώσεως με την εκμετάλλευση, εκτός αν στηρίζεται σε κάποια από τις αποδεκτές εξαιρέσεις της.

30. Υπ' αυτήν την έννοια, επισημαίνω κατ' αρχάς ότι η σύσταση αφανούς εταιρίας δεν συνεπάγεται τη μεταβίβαση των γαλακτοπαραγωγών εκμεταλλεύσεων των εταιριών προς την εταιρία, καθόσον αυτή στερείται νομικής προσωπικότητας και, επομένως, δεν έχει εταιρική περιουσία. Επομένως, φρονώ ότι οι ποσοτώσεις των εταιριών δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να μεταβιβαστούν στην αφανή εταιρία, διότι αυτό θα ήταν ασυμβίβαστο με την αρχή του δεσμού της ποσοτώσεως με την εκμετάλλευση, την οποία καθιερώνει η κοινοτική νομοθεσία ως αποφασιστικό κριτήριο για τη μεταβίβαση ποσοτώσεων γάλακτος. Συγκεκριμένα, μια εταιρία αυτού του είδους συνιστά «τέχνασμα» για την καταστρατήγηση της προαναφερθείσας αρχής, οσάκις ένας από τους εταιριούς παράγει τις ποσότητες αναφοράς των άλλων, διότι δημιουργείται συγκεκριμένο «leasing» ποσοτώσεων. Όπως επισημαίνει η Γαλλική Κυβέρνηση, η σύσταση εταιρίας αυτού του είδους επιτρέπει στον παραγωγό που συγκεκριμε-

μένα μεταβιβάζει την ποσόστωσή του τη διατήρησή της επ' ονόματί του και την απόκτηση οικονομικού πλεονεκτήματος, ενώ ο διαχειριστής εταιρίας της εταιρίας μπορεί να συγκεντρώσει de facto τις ποσότητες αναφοράς χωρίς να αποκτήσει τις αντίστοιχες γαίες και χωρίς να υποστεί την αφαίρεση ποσοστού των ποσοτώσεων υπέρ του εθνικού αποθέματος.

31. Η σημασία της αρχής του δεσμού της ποσοτώσεως με την εκμετάλλευση επιβεβαιώθηκε από το Δικαστήριο το οποίο, με την απόφαση Herbrink¹⁸, αναδιατυπώνοντας την προηγούμενη νομολογία του¹⁹, είπε ότι «το σύνολο του καθεστώτος των ποσοτήτων αναφοράς χαρακτηρίζεται από την αρχή του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου και από το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής (...), το οποίο αντικαταστάθηκε εν τω μεταξύ από το άρθρο 7 του κανονισμού 1546/88 της Επιτροπής, κατά το οποίο η ποσότητα αναφοράς μεταβιβάζεται μαζί με τις εκτάσεις στις οποίες αντιστοιχεί».

Όπως επισήμανε η Επιτροπή με τις παρατηρήσεις της, ο δεσμός της ποσοτώσεως με τη γη εκφράζει τη βούληση του κοινοτικού νομοθέτη να αποκλείσει τη μεταξύ ιδιωτών διαπραγμάτευση των ποσοτήτων αναφοράς, με σκοπό να εμποδίσει την προς όφελος ορισμένων παραγωγών συγκέντρωση ποσοτώσεων η οποία ευνοεί τις εντατικές εκμεταλλεύσεις. Κατά τη γνώμη μου, αυτή η νομοθετική επιλογή αποσκοπεύει να απο-

18 — Απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 1994, C-98/91 (Συλλογή 1994, σ. I-223, σκέψη 13).

19 — Αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 1989, Wachauf, 5/88 (Συλλογή 1989, σ. 2609, σκέψη 15) της 10ης Ιανουαρίου 1992, C-177/90, Kühn (Συλλογή 1992, σ. I-35), και της 19ης Μαΐου 1993, C-81/91, Twijnstra (Συλλογή 1993, σ. I-2455, σκέψη 25).

φευχθεί συγκέντρωση της παραγωγής και να ενισχυθεί η κατοχή γαιών με σκοπό την εκμετάλλευσή τους για την παραγωγή γάλακτος. Δεδομένου ότι έχει επιβληθεί στον γαλακτοκομικό τομέα συνολική ποσόστωση της παραγωγής με το σύστημα των ποσοστώσεων, η μοναδική μέθοδος επιτεύξεως των δύο αυτών σκοπών ήταν η απαγόρευση της «ιδιωτικής» κινητικότητας των ποσοστώσεων και η οργάνωση μηχανισμού μεταβιβάσεως ή κινητικότητας «δημόσιου» χαρακτήρα, ο οποίος στη Γαλλία συνίσταται στον έλεγχο όλων των μεταβιβάσεων ποσοστώσεων από τον Onilait και στην αναδιανομή των ποσοστώσεων μεταξύ παραγωγών μέσω του εθνικού αποθέματος.

Στην πράξη, η εφαρμογή αυτού του συστήματος διοικητικού ελέγχου της παραγωγής και της μεταβιβάσεως των ποσοτήτων αναφοράς έχει δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα, διότι οι παραγωγοί θέλουν με οποιοδήποτε κόστος να τους χορηγηθούν μεγαλύτερες ποσότητες αναφοράς για να τις συνδέσουν με την παραγωγή τους, χωρίς να αποκτήσουν συγχρόνως τις αντίστοιχες γαίες. Γι' αυτό, έχει δημιουργηθεί ορισμένη «μαύρη αγορά» ποσοστώσεων με την προσφυγή σε διάφορους νομικούς μηχανισμούς, ιδίως εταιρικές μορφές, με τους οποίους οι παραγωγοί προσπαθούν να αποκτήσουν μεγαλύτερες ποσότητες αναφοράς χωρίς να αυξήσουν τις γαίες των εκμεταλλεύσεών τους²⁰. Αυτό το είδος πρακτικών αποβλέπει στην καταστρατήγηση της εφαρμογής της αρχής του δεσμού της ποσοστώσεως με τη γη και ένα παράδειγμα καταπολεμήσεώς τους αποτελεί η εγκύκλιος του γαλλικού Υπουργείου Γεωργίας 7051, της 14ης Νοεμβρίου 1991, στην οποία αναφέρεται το εθνικό δικαστήριο στην παρούσα υπόθεση.

20 — Συναφώς, βλ. Boon-Falleur, A.: «Le point sur le quotas laitiers», *Revue de droit rural*, n° 184, Ιούνιος/Ιούλιος 1990, σ. 297. Lemonier, E.: «Dix ans de quotas laitiers», *Revue de droit rural*, n° 226, Οκτώβριος 1994, σ. 393, και Petit, Y.: «Organisations communes de marchés», *Repertoire Dalloz droit communautaire*, 1995, σ. 14 και 15.

32. Δεδομένου ότι η σύσταση αφανών εταιριών, με σκοπό τη συγκάλυψη εκχωρήσεων ποσοστώσεων γάλακτος, αντίκειται προς την αρχή του δεσμού της ποσοστώσεως με την εκμετάλλευση, είναι αναγκαίο να εξεταστεί εάν αυτή η εταιρική μορφή στηρίζεται σε κάποια από τις εξαιρέσεις από την ανωτέρω αρχή, οι οποίες έχουν γίνει βαθμιαία δεκτές από την κοινοτική νομοθεσία. Οι εξαιρέσεις αυτές στηρίζονται στην ανάγκη να αντιμετωπιστούν δύσκολες οικονομικές και κοινωνικές καταστάσεις και στις απαιτήσεις της διαρθρωτικής προσαρμογής της γαλακτοπαραγωγής. Το άρθρο 1 του κανονισμού 856/84 αναφέρει ως γενικούς σκοπούς του συστήματος της συμπληρωματικής εισφοράς τον έλεγχο της αυξήσεως της γαλακτοπαραγωγής, την ανάγκη εξελίξεως και διαρθρωτικής προσαρμογής της, αλλά οι εξαιρέσεις που εμπνέονται από τον δεύτερο αυτό σκοπό έχουν θεσπιστεί, κυρίως, με την τροποποίηση του άρθρου 7 του κανονισμού 857/84, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 7 του κανονισμού 1546/88, καθώς και με το άρθρο 7 του κανονισμού 3950/92.

33. Κατά τη γνώμη μου, οι αφανείς εταιρίες, οι οποίες έχουν συσταθεί με σκοπό να εκμεταλλεύεται ένας εταίρος τις ποσότητες αναφοράς άλλου ή άλλων, συνιστούν συγκεκαλυμμένη μεταβίβαση ποσοστώσεων, η οποία δεν δικαιολογείται από καμιά από τις προβλεπόμενες στην κοινοτική νομοθεσία εξαιρέσεις, οι οποίες επιτρέπουν τη μεταβίβαση ποσοτήτων αναφοράς χωρίς μεταβίβαση της εκμεταλλεύσεως.

34. Συγκεκριμένα, το άρθρο 7 του κανονισμού 857/84 και οι συμπληρωματικές διατάξεις επέτρεπαν τέσσερις εξαιρέσεις, ήτοι: τις προσωρινές εκχωρήσεις ποσοστώσεων, τους εξερχομένους μισθωτές οι οποίοι συνέχιζαν τη γαλακτοπαραγωγή, τους εξερχο-

μένους παραγωγούς σε περίπτωση μεταβιβάσεως γαιών στο δημόσιο και/ή χάριν κοινής ωφελείας και τις μεταβιβάσεις ποσοτώσεων στο έδαφος της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Η σύσταση αφανούς εταιρίας, η οποία συνεπάγεται εκχώρηση ποσοτώσεων, μπορεί να εμπέπει μόνο στην περίπτωση των προσωρινών εκχωρήσεων ποσοτήτων αναφοράς. Ειδικότερα, η κοινοτική νομοθεσία παρείχε στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να δεχθούν ή να μη δεχθούν αυτές τις πράξεις «leasing» των ποσοτώσεων γάλακτος και η Γαλλία δεν τις επέτρεψε στην εσωτερική της νομοθεσία. Κατά τα λοιπά, οι κοινοτικοί κανόνες δέχονταν τις μεταβιβάσεις ποσοτώσεων με πολύ περιοριστικούς όρους: μερικώς χαρακτήρας της εκχώρησης, περιορισμός της εκχώρησης σε δώδεκα μήνες και ικανότητα του εκχωρούντος να αναλάβει την παραγωγή του συνόλου των ποσοτώσεών του το επόμενο έτος.

35. Το άρθρο 8 του κανονισμού 3950/92 διατηρεί τις προηγούμενες εξαιρέσεις από την αρχή του δεσμού της ποσοτώσεως με την εκμετάλλευση και παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επιτρέψουν τις ακόλουθες τρεις: εξερχόμενοι παραγωγοί των οποίων οι γαίες μεταβιβάζονται για τη βελτίωση του περιβάλλοντος, καθορισμός των περιοχών και ζωνών στις οποίες η αρχή δεν έχει εφαρμογή σε ορισμένες κατηγορίες παραγωγών και, τέλος, εξαιρέσεις από την αρχή μέσω διοικητικής άδειας χορηγούμενης κατόπιν αιτήσεως του παραγωγού. Κατ' αρχήν, μια αφανής εταιρία η οποία αποσκοπεί στη συγκάλυψη εκχωρήσεως ποσοτήτων αναφοράς δεν εμπέπει σε καμιά από τις εξαιρέσεις αυτές.

36. Τέλος, θέλω να επισημάνω ότι το ασυμβίβαστο των αποσκοπούσων στις συγκεκριμένες εκχωρήσεις ποσοτώσεων αφανών εταιριών με την κοινοτική νομοθεσία περί μεταβιβάσεως ποσοτήτων αναφοράς είναι απολύτως σύμφωνο με τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου, η οποία συνδέει το ευεργέτημα της ποσότητας αναφοράς με την απευθείας και πραγματική παραγωγή γάλακτος και εμποδίζει την εμπορική εκμετάλλευση της ποσοτώσεως.

Στις αποφάσεις Von Deetzen II και Bostock²¹, το Δικαστήριο αναφέρει σαφώς ότι «το διασφαλιζόμενο εντός της κοινοτικής έννομης τάξης δικαίωμα της ιδιοκτησίας δεν περιλαμβάνει το δικαίωμα εμπορίας ενός πλεονεκτήματος, όπως οι ποσότητες αναφοράς που χορηγούνται στο πλαίσιο κοινής οργάνωσης αγοράς, το οποίο δεν προσέρχεται ούτε από αγαθά που ανήκουν στον ενδιαφερόμενο ούτε από την επαγγελματική δραστηριότητά του». Επομένως, το Δικαστήριο με την απόφαση Von Deetzen II έκρινε ότι η μεταφορά στο κοινοτικό απόθεμα, σε περίπτωση μεταβιβάσεως, των ειδικών ποσοτήτων αναφοράς που χορηγήθηκαν στους παραγωγούς SLOM με τον κανονισμό 764/89 ήταν δικαιολογημένη λόγω της ανάγκης να εμποδιστούν οι παραγωγοί αυτοί να ζητήσουν τη χορήγηση αυτών των ειδικών ποσοτώσεων με σκοπό όχι να επαναλάβουν την εμπορία του γάλακτος κατά τρόπο μόνιμο, αλλά να επιτύχουν από την προαναφερθείσα παραχώρηση ένα οικονομικό μόνο πλεονέκτημα, εκμεταλλευόμενοι την εμπορική αξία που απέκτησαν στο μεταξύ οι ποσότητες αναφοράς.

21 — Αποφάσεις της 22ας Οκτωβρίου 1991, C-44/89 Von Deetzen II (Συλλογή 1991, σ. I-5119, σκέψη 27), και της 24ης Μαΐου 1994, C-2/92, Bostock (Συλλογή 1994, σ. I-955, σκέψη 19).

37. Οι ανωτέρω σκέψεις με οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η απάντηση στο πρώτο αυτό προδικαστικό ερώτημα πρέπει να είναι η εξής: η σύσταση αφανών εταιριών δεν συνιστά αναγκαία διαρθρωτική προσαρμογή με τις έννομες συνέπειες του άρθρου 1 του κανονισμού 856/94 και η δημιουργία εταιριών αυτού του είδους, καθόσον συγκαλύπτει εκχώρηση ποσοτήτων αναφοράς, είναι ασυμβίβαστη με το άρθρο 7 του κανονισμού 857/84, όπως έχει τροποποιηθεί, και με το άρθρο 7 του κανονισμού 1546/88, το οποίο το συμπληρώνει, καθώς και με το άρθρο 7 του κανονισμού 3950/92.

στους παραγωγούς SLOM και, επομένως, πρόκειται για κανονισμό που αφορά μόνον παραγωγούς αυτού του είδους. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η Γαλλική Κυβέρνηση, ο Kergus, που εκχώρησε τις επίδικες ποσότητες αναφοράς, δεν είναι παραγωγός SLOM ούτε και η EARL de Kerlast φαίνεται να είναι παραγωγός SLOM. Επομένως, κατ' αρχήν, δεν είναι αναγκαία η απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα για τη λύση της εκκρεμούς ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου κύριας διαφοράς.

Το τρίτο προδικαστικό ερώτημα

Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα

38. Με το ερώτημα αυτό το εθνικό δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν το άρθρο 12, στοιχείο γ', του κανονισμού 857/84 και το άρθρο 3α του κανονισμού 764/89 απαιτούν την προσωπική πραγματική επανάληψη της παραγωγής.

39. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι αναγκαία μόνον εάν οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί, δηλαδή ο Kergus και η EARL de Kerlast, είναι παραγωγοί SLOM. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός 764/89 εκδόθηκε από το Συμβούλιο μετά τις αποφάσεις Von Deetzen I και Mulder²², προκειμένου να χορηγηθούν ειδικές ποσότητες αναφοράς

40. Με το τελευταίο αυτό ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ζητεί να πληροφορηθεί αν συμβιβάζεται με το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ η επιβαλλομένη από κράτος μέλος διαφορετική μεταχείριση μεταξύ αφανών εταιριών και groupements agricoles d'exploitation en commun (στο εξής: GAEC), που εν μέρει παράγουν γάλα, όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των δύο εταιρικών μορφών στις μεταβιβάσεις ποσοτώσεων γάλακτος. Αυτή η διαφορετική μεταχείριση θεσπίστηκε με τις δύο εγκυκλίους του Υπουργείου Γεωργίας για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας περί μεταβιβάσεως ποσοτήτων αναφοράς επί του γαλλικού εδάφους.

41. Το εθνικό δικαστήριο αναφέρεται σε δύο εγκυκλίους, μία του 1989 και μία του 1991. Συγκεκριμένα, η εγκύκλιος του 1989 πραγματεύεται αποκλειστικά την κατάσταση των παραγωγών SLOM και δεν ασκεί επιρροή στην απάντηση στο παρόν προδικαστικό ερώτημα. Αντιθέτως, η εγκύ-

22 — Αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, 170/86, Von Deetzen (Συλλογή 1988, σ. 2355) και 120/86, Mulder (Συλλογή 1988, σ. 2321).

κλιος του Υπουργείου Γεωργίας 7051, της 14ης Νοεμβρίου 1991, DEPSE/SDSA C 91 (στο εξής: εγκύκλιος του 1991), είναι συναφής με το ζήτημα αυτό, όπως και η εγκύκλιος 7008, της 25ης Μαρτίου 1993, DEPSE/SDSA C 93 (στο εξής: εγκύκλιος του 1993), την οποία δεν αναφέρει το υποβαλόν το ερώτημα εθνικό δικαστήριο.

42. Η εγκύκλιος του 1991 προειδοποιεί τις αρμόδιες εθνικές αρχές για νομικές πρακτικές, χαρακτηριζόμενες «τέχνασμα», οι οποίες ακολουθούνται στην πράξη προς καταστράτηγηση της κοινοτικής νομοθεσίας η οποία συνδέει τη μεταβίβαση ποσοτώσεων με τη μεταβίβαση των αντιστοίχων γαιών. Μεταξύ των δολίων πρακτικών αυτού του είδους, η εγκύκλιος αναφέρει τη σύσταση αστικών εταιριών, και ειδικότερα εταιριών εν τοις πράγμασι και αφανών εταιριών, στις οποίες οι εταίροι εισφέρουν τις ποσοτώσεις χωρίς μεταβίβαση των γαιών, τη μεταξύ δύο παραγωγών σύναψη ταυτοχρόνων συμβάσεων μισθώσεως της αγέλης και παροχής υπηρεσιών για το άρμεγμα και τις μισθώσεις ποσοτήτων αναφοράς, οι οποίες απαγορεύονται στη Γαλλία. Η εγκύκλιος θεωρεί ότι η μεταβίβαση ποσοτώσεων μεταξύ παραγωγών με τη σύσταση εταιρίας χωρίς την εισφορά γαιών είναι παράνομη, γιατί αντίκειται προς την αρχή του δεσμού της ποσοτώσεως με τη γη. Η σύσταση εταιριών αυτού του είδους είναι άκυρη, διότι ο σκοπός τους είναι παράνομος. Τέλος, η εγκύκλιος του 1991 αναφέρει τους νομικούς μηχανισμούς που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση των δολίων αυτών πρακτικών. Όσον αφορά τις αφανείς εταιρίες, υποδεικνύεται στις επιφορτισμένες με τη χορήγηση αδειών μεταβιβάσεως ποσοτώσεων περιφερειακές αρχές ότι οφείλουν να αρνούνται τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας ακόμη και στην περίπτωση που οι εταίροι εισφέρουν τις γαίες, διότι αυτό το είδος εταιρίας δεν έχει νομική υπόσταση, δεν είναι αντιτάξιμη σε τρίτους και οι

εταίροι εξακολουθούν να είναι δικαιούχοι των αντιστοίχων ποσοτώσεων γάλακτος. Οι αγοράστριες γαλακτοκομικές επιχειρήσεις οφείλουν να απαιτούν από τους παραγωγούς τη διοικητική άδεια μεταβιβάσεως ποσοτώσεων και, αν δεν την προσκομίζουν, οφείλουν να μην προβαίνουν στη συγκέντρωση των ποσοτήτων αναφοράς, έτσι ώστε οι αγορασθείσες από κάθε παραγωγό ποσότητες γάλακτος να καταλογίζονται στην ατομική του ποσόστωση.

43. Επιπλέον, η εγκύκλιος του 1993 προτείνει στους παραγωγούς μία εταιρική μορφή, το εν μέρει γαλακτοκομικό GAEC, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους παραγωγούς που θέλουν να συνενώσουν κατά τρόπο μόνιμο τη γαλακτοπαραγωγική δραστηριότητά τους, με σκοπό να βελτιώσουν την παραγωγή τους και τις συνθήκες εργασίας. Το εν μέρει γαλακτοκομικό GAEC επιτρέπει στους εταίρους να ενώσουν τις ποσοτώσεις τους χωρίς να χρειάζεται εισφορά των αντιστοίχων γαιών και συνιστά, επομένως, εξαίρεση από τον κανόνα του δεσμού της ποσοτώσεως με τη γη, την οποία η εγκύκλιος του 1993 αποδέχεται, αλλά απαιτεί τη συνδρομή μιας σειράς προϋποθέσεων που αποβλέπουν στο να μη μετατραπεί σε μέσο συγκαλυμμένης μισθώσεως ή σε εκχώρηση ποσοτήτων αναφοράς.

44. Το GAEC είναι αστική εταιρία ιδρυμένη από γεωργούς που εργάζονται από κοινού υπό συνθήκες ανάλογες προς τις υπάρχουσες σε εκμετάλλευση οικογενειακού χαρακτήρα. Τα GAEC είναι εταιρίες που υπόκεινται σε σημαντικό έλεγχο από τις δημόσιες αρχές (για τη σύστασή τους απαιτείται διοικητική άδεια), έχουν τη μορφή επαγγελματικών εταιριών στις οποίες η εργασία των εταίρων είναι σημαντική και αποτελούν εταιρικές μορφές στις οποίες η διοίκηση παρέχει ορισμένα προνό-

μία²³. Τα GAEC μπορεί να είναι ολικά, εάν οι εταίροι συνεισφέρουν το σύνολο των εκμεταλλεύσεων τους και την εργασία τους, ή μερικά, εάν οι εταίροι συνεισφέρουν μέρος μόνον από τις εκμεταλλεύσεις τους και ασκούν από κοινού κάποια από τις γεωργικές τους δραστηριότητες.

45. Το εν μέρει γαλακτοκομικό GAEC περιγράφεται στην εγκύκλιο του 1993 ως μορφή ενώσεως με την οποία οι παραγωγοί συνεισφέρουν αγελάδες, εργαλεία, κτίρια και ζωοτροφές, αλλά διατηρούν τις γαίες τους και τις ποσοτώσεις γάλακτος που χορηγήθηκαν γι' αυτές. Ειδικότερα, το GAEC συγκεντρώνει τις ποσότητες αναφοράς των εταίρων και μπορεί να παράγει γάλα ίσο προς το άθροισμα των ατομικών ποσοτώσεων όλων των εταίρων. Μπορούν να μετέχουν σε εν μέρει γαλακτοκομικό GAEC μόνον οι εν ενεργεία γαλακτοπαραγωγοί που διαθέτουν ποσοτώσεις και ασκούν προσωπικά άλλου είδους γεωργική δραστηριότητα. Οι εταίροι μετέχουν προσωπικά και πραγματικά στις εργασίες γαλακτοπαραγωγής του GAEC. Τέλος, η εγκύκλιος του 1993 διευκρινίζει σαφώς το νομικό καθεστώς των ποσοτήτων αναφοράς στα πλαίσια του μερικού GAEC.

46. Αφού εξέθεσα τη διαφορετική μεταχείριση που επιφυλάσσουν οι υπουργικές εγκύκλιοι του 1991 και του 1993 στις αφανείς εταιρίες και στα εν μέρει γαλακτοκομικά GAEC, πρέπει να εξετασθεί αν το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης έχει εφαρμογή στην περίπτωση αυτή.

23 — Συναφώς, βλ. Dupeyron, C.: «G. A. E. C.» (Groupement agricole d'exploitation en commun), *Juris-classeurs, Traité des sociétés*, τόμος 8, τεύχη 179-7-A και 179-7-B.

47. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, η κοινή οργάνωση γεωργικών αγορών η οποία πρέπει να δημιουργηθεί στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, «πρέπει να αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγών ή καταναλωτών εντός της Κοινότητας». Το Δικαστήριο κατ'επανάληψη αποφάνθηκε ότι «η Θεσπιζόμενη με τη διάταξη αυτή απαγόρευση δυσμενών διακρίσεων αποτελεί απλώς ειδική έκφραση της γενικής αρχής της ισότητας, η οποία εντάσσεται στις Θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου (...) και η οποία απαγορεύει να τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν η διαφορά στη μεταχείριση δικαιολογείται αντικειμενικώς (...)»²⁴.

48. Αυτή η απαγόρευση δυσμενών διακρίσεων έχει εφαρμογή στους κοινοτικούς κανόνες περί κοινής οργανώσεως αγορών στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς επίσης στους εκδοθέντες από τα κράτη μέλη κανόνες στα πλαίσια αυτής της κοινής οργανώσεως αγορών. Η λύση αυτή στηρίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία, «δεδομένου ότι οι επιταγές που απορρέουν από την προστασία των Θεμελιωδών δικαιωμάτων στην κοινοτική έννομη τάξη δεσμεύουν επίσης τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή κοινοτικών ρυθμίσεων, τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόζουν τις ρυθμίσεις αυτές, κατά το μέτρο του δυνατού, κατά τρόπο που να μην αντιβαίνουν στις προαναφερθείσες επιταγές»²⁵.

24 — Απόφαση της 14ης Ιουλίου 1994, C-351/92, Graff (Συλλογή 1994, σ. I-3361, σκέψη 15). Βλ., επίσης, τις αποφάσεις της 21ης Φεβρουαρίου 1990, Wuidart κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-267/88 έως C-285/88 (Συλλογή 1990, σ. I-435), και τις αποφάσεις Kühn και Herbrink, όπ.π.

25 — Αποφάσεις Wachauf και Bostock, όπ.π., σκέψεις 19 και 16 αντίστοιχα.

Ρητώς αποδεκτή ειδική εφαρμογή αυτού του γενικού κριτηρίου γίνεται ως προς την εφαρμογή της αρχής της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων του άρθρου 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, καθόσον «από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ αφορά όλα τα σχετικά με την κοινή οργάνωση γεωργικών αγορών μέτρα ανεξάρτητα από την αρχή που τα λαμβάνει. Συνεπώς, δεσμεύει επίσης τα κράτη μέλη όταν αυτά θέτουν σε εφαρμογή αυτήν την οργάνωση»²⁶. Επομένως, η απόφαση Graff εφάρμοσε τη διάταξη αυτή στους σχετικούς με τη μέθοδο υπολογισμού της ποσότητας αναφοράς κανόνες που θέσπισε η Γερμανία προς εκτέλεση των περι συμπληρωματικής εισφοράς διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας.

50. Κατά τη γνώμη μου, οι γαλλικές εγκύκλιοι δεν συνιστούν παράβαση του άρθρου 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, διότι η διαφορετική μεταχείριση των εν μέρει γαλακτοκομικών GAEC και των αφανών εταιριών οφείλεται στο ότι πρόκειται για μη συγκρίσιμες καταστάσεις. Όπως επισημαίνει η Επιτροπή, η αποδοχή μιας μορφής και η απαγόρευση άλλης οφείλονται στη διαφορά του νομικού καθεστώτος των δύο μορφών, το οποίο έχει σαφώς θεσπίσει το εθνικό δίκαιο. Αναμφίβολα, η εταιρική μορφή του μερικού GAEC αποτελεί προσφορότερο νομικό μέσο για τη διαχείριση των γαλακτοκομικών εκμεταλλεύσεων και των σ' αυτό παραχωρηθεισών ποσοτήτων αναφοράς από τις αφανείς εταιρίες για τους ακόλουθους, μεταξύ άλλων, λόγους:

— Τα GAEC έχουν νομική προσωπικότητα, ενώ οι αφανείς εταιρίες δεν έχουν.

49. Στην παρούσα υπόθεση, η πιθανή παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων που επισημαίνει το εθνικό δικαστήριο συνίσταται στη διαφορετική μεταχείριση που προβλέπουν οι γαλλικές εγκύκλιοι του 1991 και 1993 μεταξύ των παραγωγών που συνιστούν εν μέρει γαλακτοκομικά GAEC και των παραγωγών που συνιστούν αφανείς εταιρίες. Συγκεκριμένα, μολονότι επιτρέπεται η μεταβίβαση ποσοτώσεων στα εν μέρει γαλακτοκομικά GAEC χωρίς εισφορά των αντιστοίχων γαιών, οι αφανείς εταιρίες θεωρούνται ανίσχυρα νομικά μέσα για τη συνένωση εκμεταλλεύσεων παραγωγής γάλακτος, διότι θεωρείται ότι αποτελούν πηγή πιθανών καταστρατηγήσεων της αρχής του δεσμού της ποσοτώσεως με την εκμετάλλευση.

— Η σύσταση των εν μέρει γαλακτοκομικών GAEC απαιτεί διοικητική άδεια και η μεταγενέστερη δραστηριότητά του υπόκειται σε συχνούς διοικητικούς ελέγχους, ενώ οι αφανείς εταιρίες συνήθως έχουν συγκαλυμμένο χαρακτήρα ο οποίος εμποδίζει να γίνουν γνωστές στις αρχές ή σε τρίτους.

— Το εν μέρει γαλακτοκομικό GAEC απαιτεί όλοι οι παραγωγοί να συνεχίσουν να διαχειρίζονται τη γαλακτοπαραγωγή που θέτουν υπό κοινή διαχείριση και να εργάζονται στα πλαίσια του GAEC. Αντιθέτως, οι αφανείς εταιρίες προϋποθέτουν, γενικώς, την άσκηση της γαλακτοπαραγωγικής δραστηριότητας από το διαχειριστή εταίρο χωρίς συμμετοχή των λοιπών εταίρων.

26 — Απόφαση Graff, όπ.π., σκέψη 18. Βλ., επίσης, την απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1986, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 201/85 και 202/85, Klensch κ.λπ. (Συλλογή 1986, σ. 3477, σκέψη 8).

51. Επιπλέον, το άρθρο 8 του κανονισμού 3950/92 έχει εισαγάγει νέες εξαιρέσεις από την αρχή του δεσμού της ποσοτώσεως με την εκμετάλλευση. Μία από αυτές παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να επιτρέπουν, κατόπιν αιτήσεως του παραγωγού προς την αρμόδια εθνική αρχή, τη μεταβίβαση ποσοτήτων αναφοράς χωρίς αντίστοιχη μεταβίβαση γαιών ή αντιστρόφως, με σκοπό τη βελτίωση της διαρθρώσεως της γαλακτοπαραγωγής ή την εκτατικοποίησή της. Η προβλεπόμενη στην εγκύκλιο του 1993 άδεια για τα εν μέρει γαλακτοκο-

μικά GAEC δικαιολογείται, κατά τη γνώμη μου, από την εξαίρεση αυτή.

52. Τέλος, η προβλεπόμενη στο άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης απαγόρευση των δυσμενών διακρίσεων δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να επιτρέπει τη διαχείριση γαλακτοκομικών εκμεταλλεύσεων με εν μέρει γαλακτοκομικά GAEC και να απαγορεύει τη σύσταση αφανών εταιριών με τον ίδιο σκοπό.

Πρώταση

53. Ενόψει των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικατήριο να απαντήσει στα υποβληθέντα από το tribunal de grande instance de Morlaix προδικαστικά ερωτήματα ως εξής:

«1) Η σύσταση αφανών εταιριών δεν συνεπάγεται αναγκαστικά διαρθρωτική προσαρμογή ώστε να επέρχονται οι έννομες συνέπειες του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, και η σύσταση εταιριών αυτού του είδους, καθόσον συγκαλύπτει εκχώρηση ποσοτήτων αναφοράς, είναι ασυμβίβαστη με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως έχει τροποποιηθεί, και με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1546/88 της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 1988, σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68, το οποίο το συμπληρώνει, καθώς και με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων.

- 2) Το άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να απαγορεύσει τη σύσταση αφανών εταιριών και να επιτρέψει τη σύσταση εν μέρει γαλακτοκομικών GAEC για τη διαχείριση των γαλακτοκομικών εκμεταλλεύσεων».